

Список використаних джерел:

1. Даниленко-Кульчицька В. А. Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі. 2022. Вип.6. С.19-23.
2. Веселовська Т. Вплив війни на реструктуризацію готельно-ресторанних послуг в Україні. *Академічні візії*. 2024. № 31. С. 1-9. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/1153>.
3. Моргулець О. Б., Нищенко О. В. Готельно-ресторанний бізнес України у довоєнний, воєнний та після-воєнний період. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2023. № 8. С. 88-96.
4. Моца А. А., Шевчук С. М., Серета Н. М. Перспективи післявоєнного відновлення сфери туризму в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 41. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-41-31>.

Канд. екон. наук Самойленко А. О., Мельникова А. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГОТЕЛЬНОЇ ІНДУСТРІЇ

Сучасний етап розвитку світової економіки відзначається високою динамікою трансформаційних процесів, що зумовлюють зміни в різних галузях, зокрема в індустрії гостинності. Ця сфера є однією з найбільш чутливих до впливу соціальних, економічних і технологічних змін. Пандемія COVID-19, економічна нестабільність і стрімкий розвиток цифрових технологій значною мірою вплинули на готельну індустрію, спонукаючи її до адаптації та впровадження інновацій. За таких умов пріоритетного значення набувають підвищення конкурентоспроможності, впровадження інноваційних технологій, розвиток сучасних систем управління та орієнтація на потреби споживачів. Особливу актуальність забезпечують процеси екологізації, концептуалізації послуг, а також спеціалізація та диверсифікація діяльності, що дозволяє підприємствам зосередитися на конкретних сегментах ринку.

Для української готельної індустрії зазначені тенденції також є актуальними, оскільки розвиток сфери гостинності в Україні ускладнюється впливом економічної нестабільності, дисбалансом між якістю послуг і ціновою політикою, а також недостатнім рівнем впровадження інноваційних підходів у практичну діяльність. Умови високої конкуренції, а також потреби у створенні комфортного середовища для споживачів стимулюють підприємства до активного пошуку шляхів розвитку.

У таких умовах інновації виступають ключовим інструментом забезпечення ефективної діяльності підприємств, дозволяючи впроваджувати нові технології, оптимізувати організаційні структури та покращувати якість надання послуг. У світовій практиці саме інноваційні процеси виступають основою для досягнення конкурентних переваг, і це підтверджує важливість розробки та впровадження сучасних ідей у сфері готельного бізнесу [1].

Сучасний розвиток готельної індустрії характеризується суттєвим впливом інноваційних процесів, що визначають її трансформацію. Технологічний прогрес, трансформація споживчої поведінки, наслідки пандемії та зростання екологічної свідомості зумовлюють перегляд традиційних підходів до організації готельних послуг. Важливим напрямом розвитку є впровадження сучасних цифрових технологій, зокрема штучного інтелекту, автоматизації процесів, а також віртуальної та доповненої реальності. Впровадження зазначених технологій сприяє підвищенню якості обслуговування, забезпечує персоналізацію сервісу та оптимізує управлінські процеси. Зокрема, використання чат-ботів забезпечує підвищення доступності послуг та оперативність взаємодії з клієнтами, а «розумні готелі» з технологією Інтернет-речей (IoT) дозволяють ефективно керувати енергоспоживанням та забезпечувати комфорт. Пандемія COVID-19 також стала поштовим до змін, акцентуючи увагу на безпеці, гігієні, безконтактних технологіях та індивідуальному підході до обслуговування. Водночас, екологізація готельного бізнесу виходить на передній план. Споживачі дедалі частіше надають перевагу готелям, які впроваджують екологічно орієнтовані рішення та дотримуються принципів сталого розвитку. Такі підходи сприяють не лише задоволенню потреб споживачів, але й зменшенню витрат у довгостроковій перспективі. Паралельно відбувається розширення спектра послуг, активізація маркетингових стратегій та залучення інвестиційних ресурсів, що забезпечує інтеграцію інновацій у діяльність готельних підприємств України.

Використання інноваційного управління енергетикою та прогнозно-технічного обслуговування дозволяє знизити витрати та мінімізувати ризики аварій. Чат-боти, ключі для доступу через смартфони та автоматизовані системи підвищують комфорт і персоналізацію обслуговування. Впровадження цифрових конференц-залів і мобільної реєстрації створює унікальний клієнтський досвід, а екотехнології покращують репутацію закладів. Зазначені інновації формують

**« ЕКОНОМІКА І МЕНЕДЖМЕНТ 2026 :
 ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ТА ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ »**

передумови для сталого розвитку підприємств та підвищення їх конкурентоспроможності, що узагальнено у табл. 1.

Таблиця 1

Основні інноваційні рішення у готельній індустрії

Інновація	Основні характеристики	Очікуваний економічний ефект
Інноваційне управління енергетикою	Використання інтелектуальних систем для оптимізації енергоспоживання	Зниження витрат на енергію до 20%
Прогнозне технічне обслуговування	Датчики для раннього виявлення несправностей	Скорочення витрат на ремонт, зменшення аварійних ситуацій
Чат-боти	Автоматизація обробки клієнтських запитів, персоналізація обслуговування	Підвищення ефективності роботи персоналу
Безконтактні платіжні системи	Оплата через смартфони; підвищення безпеки	Зручність для клієнтів, збільшення транзакцій
Віртуальна та доповнена реальність	360-градусні тури, персоналізація середовища	Підвищення залученості клієнтів, зростання бронювання
Екологічні технології	Використання енергоефективних матеріалів і рішень	Зниження витрат у довгостроковій перспективі, покращення іміджу
Цифрові конференц-зали	Інтерактивні рішення для подій і роботи	Приваблення ділових клієнтів, підвищення доходів
Ключі для доступу через смартфони	Електронний доступ без карток	Економія ресурсів, підвищення рівня безпеки

Джерело: складено авторами на основі [2; 3]

Узагальнені інноваційні рішення формують основу для сталого розвитку підприємств готельної індустрії та підвищення їхньої конкурентоспроможності. Сучасні виклики зумовлюють необхідність глибокої трансформації галузі, що передбачає активне впровадження інноваційних технологій, адаптацію до змін у поведінці споживачів та оперативне реагування на зовнішні виклики. Основними стратегічними напрямками розвитку стають проекти державного та місцевого значення, розвиток туристично-рекреаційної сфери та орієнтація на різні соціальні групи, що підвищує завантаженість готелю.

Таким чином, сучасні тенденції розвитку готельної індустрії формуються під впливом комплексної взаємодії технологічних, економічних та соціальних чинників. Аналіз і моніторинг інноваційних тенденцій є ключовими умовами адаптації готельного господарства до сучасних викликів. Використання інноваційних технологій і рішень сприяє розширенню спектру послуг, покращенню взаємодії з клієнтами та формуванню нового рівня сервісу.

Успішна реалізація таких інноваційних проектів потребує чіткого обґрунтування критеріїв класифікації інновацій та врахування специфіки кожного

підприємства. Інновації виступають ключовим фактором розвитку, що забезпечує не лише технічне вдосконалення, а й організаційні трансформації, які позитивно впливають на загальну ефективність бізнесу. У результаті готельно-ресторанна індустрія здатна не лише підвищувати конкурентоспроможність, але й сприяти економічній стабільності та розвитку країни.

Список використаних джерел:

1. Koval V., Mikhno I., Udovychenko I., Gordiichuk Y., Kalina I. Sustainable tourism development under the influence of digitalization and innovation. *Journal of Environmental Management and Tourism*. 2022. Vol. 13(1). P. 45-54. [https://doi.org/10.14505/jemt.v13.1\(57\).05](https://doi.org/10.14505/jemt.v13.1(57).05).
2. Лисюк Т. В., Терещук О. С., Пасічник М. П. Інноваційні технології у готельно-ресторанному господарстві. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. <http://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-11>.
3. Сушко Н. В. Сучасні тенденції розвитку гостинної індустрії: проектний підхід. *Економіка та суспільство*. 2022. № 40. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-27>.

Д-р екон. наук Семенча І. Є., Шумейко М. С.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ФОРМУВАННЯ АДАПТИВНОЇ МОДЕЛІ ОБСЛУГОВУВАННЯ РЕСТОРАНУ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ЕКОНОМІКИ

Воєнна економіка характеризується високим рівнем невизначеності, коливанням попиту, порушенням логістичних зв'язків та зростанням витрат, що безпосередньо впливає на підприємства ресторанного господарства. Функціонування закладів відбувається в умовах воєнного стану й посиленої конкуренції, що зумовлює потребу в адаптації системи обслуговування до нових макроекономічних реалій.

Проблематика оцінювання сервісної діяльності закладів ресторанного господарства розглядалася у працях В. А. Русавської, В. О. Мандрик, У. П. Новак, Г. А. Говди, О. Г. Заячук, Г. Я. Круль, П. Осітківської, Р. П. Шерстюк, І. І. Стойко, М. М. Шевелюк. Проте недостатньо опрацьованим залишається питання інтеграції фінансово-економічного аналізу з оцінюванням сервісної якості в умовах воєнного стану, що викликає необхідність формування адаптивної моделі.